

Briselē, 19.4.2016.
COM(2016) 179 final

**KOMISIJAS PAZIŅOJUMS EIROPAS PARLAMENTAM, PADOMEI, EIROPAS
EKONOMIKAS UN SOCIĀLO LIETU KOMITEJAI UN REĢIONU KOMITEJAI**

ES e-pārvaldes rīcības plāns 2016.–2020. gadam

Pārvaldes digitalizēšanās paātrināšana

{SWD(2016) 108 final}
{SWD(2016) 109 final}

1. IEVADS

E-pārvalde dod atbalstu administratīvajiem procesiem, uzlabo pakalpojumu kvalitāti un palielina publiskā sektora iekšējo efektivitāti. Digitālie publiskie pakalpojumi mazina administratīvo slogu uzņēmumiem un iedzīvotājiem: to saskarsme ar publiskajām administratīvajām iestādēm kļūst ātrāka un efektīvāka, ērtāka un pārredzamāka un arī lētāka. Turklāt digitālo tehnoloģiju izmantošana kā valdību modernizācijas stratēģiju neatņemama daļa var dot ekonomisku un sociālu labumu vēl arī visai sabiedrībai kopumā¹. Pārvaldes digitalizēšana ir viens no veiksmīga vienotā tirgus stūrakmeņiem.

Politiski instrumenti publisko administratīvo iestāžu modernizēšanai visā Eiropas Savienībā ir bijuši e-pārvaldes rīcības plāni². Tie veicinājuši koordināciju un sadarbību starp dalībvalstīm un Komisiju un ļāvuši nonākt pie kopīgiem pasākumiem e-pārvaldes jomā.

Iepriekšējā — 2011. līdz 2015. gada — e-pārvaldes rīcības plāna³⁴ rezultātu izvērtēšanā atzīts, ka rīcības plāns⁵ e-pārvaldes attīstību Eiropas un dalībvalstu līmenī ietekmējis pozitīvi. Nacionālās e-pārvaldes stratēģijas tā ietekmē ir labāk saskaņotas, dalībvalstis rosīgāk dalījušās paraugpraksē un dalībvalstu risinājumi ir saderīgāki. Turklāt, pateicoties plānam, ir izstrādāti tehnoloģiskie instrumenti, kas vajadzīgi publisko pakalpojumu piekļūstamības un izmantošanas veicināšanai. Tomēr iedzīvotāji un uzņēmumi vēl nevar pilnvērtīgi izmantot digitālos pakalpojumus, kam vajadzētu būt netraucēti pieejamiem visā ES.

Ar kopīgu rīcību Eiropas Savienības līmenī e-pārvaldes pakalpojumu pieejamību un ieviešanos var veicināt, panākot ātrākus, lētākus, lietotājiorientētākus digitālos publiskos pakalpojumus. Netraucēti pārrobežu digitālie publiskie pakalpojumi kāpina konkurētspēju un vairo Eiropas Savienības pievilcību investoru⁶ un iedzīvotāju acīs.

Digitālā vienotā tirgus stratēģijā Eiropai (DVT)⁷ izziņots jauns e-pārvaldes rīcības plāns 2016.–2020. gadam — plāns, kura mērķis ir likvidēt līdzšinējos digitālos šķēršļus digitālajam vienotajam tirgum un nepieļaut turpmāku sadrumstalošanos publiskās pārvaldes sistēmu modernizācijas kontekstā. ES e-pārvaldes rīcības plāns iecerēts kā pūliņu sakopšanas instruments. Lai gan dalībvalstis pašas izvēlas stratēģijas un pasākumus, šis rīcības plāns, kura pamatā ir kopīgs ilgtermiņa redzējums, nosaka vairākus principus, ko turpmākajās iniciatīvās vajadzētu ievērot, lai gūtu vērā ņemamo labumu, ko e-pārvalde var nest uzņēmumiem, iedzīvotājiem un pašām publiskās pārvaldes sistēmām.

Lai neatpaliktu no straujajām vides izmaiņām, rīcības plāns paredz dinamisku un elastīgu pieeju⁸. Komisija vai ieinteresētās personas (arī dalībvalstis) papildus darbībām, kas apzinātas

¹ *Recommendation of the Council on Digital Government Strategies* ["Padomes ieteikums par digitālās pārvaldes stratēģijām"], ESAO, 2014.

² "i2010. e-pārvaldības rīcības plāns" (2006–2010) un "Eiropas e-pārvaldes rīcības plāns 2011.–2015. gadam".

³ <https://ec.europa.eu/digital-agenda/en/news/mid-term-evaluation-e-government-action-plan-2011-2015-implementation-smart-2012-006020>

⁴ Dienestu darba dokuments izvērtēšanai, pievienots paziņojumam "ES e-pārvaldes rīcības plāns 2016.–2020. gadam".

⁵ COM(2010) 743 galīgā redakcija.

⁶ Atbilstoši Investīciju plānam Eiropai, http://ec.europa.eu/priorities/jobs-growth-and-investment_en.

⁷ COM(2015) 192 *final*.

⁸ <https://ec.europa.eu/digital-agenda/en/news/mid-term-evaluation-e-government-action-plan-2011-2015-implementation-smart-2012-006020>

šajā rīcības plānā, var ierosināt jaunas darbības. Visas darbības, ko vada Komisija, tiks sagatavotas saskaņā ar Komisijas labāka regulējuma standartiem.

Rīcības plāns būs katalizators publiskā sektora modernizācijas pūliņu un resursu koordinēšanai e-pārvaldes laukā. Rīcības plānam nebūs atsevišķa budžeta vai finansēšanas instrumenta, tomēr tas palīdzēs koordinēt finansējuma avotus un papildpasākumus, kas dalībvalstīm pieejami dažādās ES programmās⁹.

2. REDZĒJUMS UN PAMATPRINCIPI

Dalībvalstu valdības jau sen ir tiekušās attiecībās ar iedzīvotājiem un uzņēmumiem būt atvērtas, elastīgas un sadarbīgas, un efektivitātes un rezultativitātes palielināšanai un pastāvīgai publisko pakalpojumu kvalitātes uzlabošanai tās izmantojušas e-pārvaldi¹⁰.

Šā rīcības plāna pamatā ir šāds redzējums.

Līdz 2020. gadam publiskās pārvaldes sistēmām un publiskajām iestādēm Eiropas Savienībā vajadzētu kļūt atvērtām, efektīvām un iekļaujošām un neatkarīgi no robežām sniegt personalizētus, ērti lietojamus pilncikla (*end-to-end*) digitālos publiskos pakalpojumus visiem ES iedzīvotājiem un uzņēmumiem. Lai atbilstoši iedzīvotāju un uzņēmumu vajadzībām un prasībām izstrādātu un sniegtu kvalitatīvākus pakalpojumus, izmanto inovatīvas pieejas. Publiskās pārvaldes sistēmas izmanto jaunās digitālās vides piedāvātās iespējas, lai atvieglotu saskarsmi gan ar ieinteresētajām personām, gan citai ar citu.

Publiskās pārvaldes sistēmu datu un pakalpojumu atvēršana savstarpējai piekļuvei gan vienas valsts robežās, gan pāri tām uzlabos to darbības efektivitāti un atvieglos uzņēmumu un iedzīvotāju brīvu pārvienošanos. Digitālā vide iedzīvotāju ikdienā ieņem aizvien svarīgāku vietu, tāpēc arī no publiskās pārvaldes tie gaida efektīvāku darbību¹¹. Lietotāji vēlas saprast, kā konkrēts pakalpojums darbojas¹², un gaida lielāku pārredzamību. Turklāt lielāka atvērtība un ieinteresēto personu iesaistīšana lēmumu pieņemšanā¹³ valsts pārvaldes sistēmas padarīs uzticamākas un pārskatatbildīgākas. Tāpat publiskā sektora datu un pakalpojumu atvēršana trešām personām, pilnīgi ievērojot tiesisko regulējumu, kas attiecas uz personas datu un privātās dzīves aizsardzību, var sekmēt izaugsmi un konkurētspēju.

Izvirzot iniciatīvas šā rīcības plāna ietvaros, būtu jāievēro šādi pamatprincipi, kurus stingri atbalsta ieinteresētās personas¹⁴:

- digitalitāte pēc noklusējuma: publiskās pārvaldes iestādēm pakalpojumi būtu jāsniedz pirmām kārtām digitāli (piemēram, informācijai jābūt mašīnlasāmai), vienlaikus

⁹ Te jāmin Eiropas infrastruktūras savienošanas instruments (EISI), programma ISA² (Eiropas valstu pārvaldes iestāžu sadarbības risinājumi), "Apvārnis 2020", Eiropas strukturālie un investīciju fondi (ESI fondi), programma "Tiesiskums" un Strukturālo reformu atbalsta programma (SRAP).

¹⁰ Malmes Ministru deklarācija par e-pārvaldi, 2009.

¹¹ ES 2014. gada salīdzinošais ziņojums par e-pārvaldi.

¹² ES 2015. gada salīdzinošais ziņojums par e-pārvaldi.

¹³ *Recommendation of the Council on Digital Government Strategies* ["Padomes ieteikums par digitālās pārvaldes stratēģijām"], ESAO, 2014.

¹⁴ <https://ec.europa.eu/digital-agenda/en/news/contributions-and-preliminary-trends-public-consultation-egovernment-action-plan-2016-2020>

saglabājot atvērtus citus kanālus tiem, kas pēc izvēles vai vajadzības spiesti digitālos pakalpojumus neizmanto). Turklāt publiskie pakalpojumi būtu jāsniedz, izmantojot vienu kontaktpunktu vai vienas pieturas aģentūru un pa dažādiem kanāliem;

- vienreizējas sniegšanas princips: publiskās pārvaldes iestādēm būtu jānodrošina, ka iedzīvotājiem un uzņēmumiem publiskajai pārvaldei viena un tā pati informācija jāsniedz tikai vienreiz. Ja šos datus, pienācīgi ievērojot datu aizsardzības noteikumus, drīkstētu iekšēji izmantot vairākkārt, publiskās pārvaldes iestādes attiecīgi rīkotos, lai iedzīvotājiem un uzņēmumiem neradītu nekādu papildu apgrūtinājumu;
- inkluzivitāte un piekļūstamība: publiskās pārvaldes iestādēm būtu jāizstrādā digitālie publiskie pakalpojumi, kas pēc noklusējuma ir iekļaujoši un der cilvēkiem ar dažādām vajadzībām, piemēram, vecākiem ļaudīm un cilvēkiem ar invaliditāti¹⁵;
- atvērtība un pārredzamība: publiskās pārvaldes iestādēm būtu savstarpēji jāapmainās ar informāciju un datiem un jādod iedzīvotājiem un uzņēmumiem iespēja piekļūt pašu datiem, tos kontrolēt un izlabot, jādod lietotājiem iespēja sekot līdzi administratīvajiem procesiem, kuros tie iesaistīti, un pakalpojumu izstrādes un sniegšanas jautājumos jāsažinās un jāsadarbojas ar ieinteresētajām personām (piemēram, uzņēmumiem, pētniekiem un bezpeļņas organizācijām);
- pārrobežu pakalpojumi pēc noklusējuma: publiskās pārvaldes iestādēm attiecīgie digitālie publiskie pakalpojumi būtu jādara pieejami pāri robežām un jānovērš vēl lielāka sadrumstalošanās, tā atvieglojot mobilitāti vienotajā tirgū;
- sadarbspēja pēc noklusējuma: publiskie pakalpojumi būtu jāizstrādā tā, lai tie nevainojami darbotos visā vienotajā tirgū neatkarīgi no organizatorisko sistēmu izolētības, balstoties uz datu un digitālo pakalpojumu brīvu apriti Eiropas Savienībā;
- uzticamība un drošība: visās iniciatīvās būtu nevis vienkārši jāievēro tiesiskais regulējums, kas attiecas uz personas datu un privātās dzīves aizsardzību un IT drošību, bet šie elementi iniciatīvā jāintegrē jau izstrādes posmā. Tie ir būtiski priekšnoteikumi tam, lai uzticība digitālajiem pakalpojumiem augtu un tie ieviestos aizvien plašāk.

Pārvaldes iestādes, publiskās iestādes, uzņēmumi un lietotāji paši vislabāk zina, kas tiem vajadzīgs. Sistēmu un tehnoloģiju, decentralizētu vai centrālu pieeju izvēlei vajadzētu būt atkarīgai tikai no to izvēles un vajadzībām; vienlaikus pilnīgi jāievēro saskaņotās sadarbības prasības.

3. RĪCĪBPOLITISKĀS PRIORITĀTES

DVT stratēģijas stratēģiskie mērķi — modernizēt publisko pārvaldi, panākt pārrobežu sadarbību un atvieglot saskarsmi ar iedzīvotājiem — nosprausti, lai paātrinātu dalībvalstu un Komisijas publiskās pārvaldes sistēmu digitalizēšanos. Ņemot vērā šīs rīcībpolitiskās prioritātes, šajā rīcības plānā izvirzītas konkrētas darbības, ar kurām paātrināt pašreizējo tiesību aktu īstenošanu un ar to saistīto tiešsaistes publisko pakalpojumu plašu ieviešanu.

¹⁵ Pašlaik likumdevējiem izskatīšanai nodots priekšlikums direktīvai par tīmekļa vietņu piekļūstamību, COM(2012) 721.

3.1. Modernizēt publisko pārvaldi ar IKT, izmantojot digitalizēšanās pamatinstrumentus

Kā atzīts nesenajos gada izaugsmes pētījumos¹⁶, mūsdienīgām un efektīvām publiskās pārvaldes sistēmām ir iedzīvotājiem jānodrošina ātri un kvalitatīvi pakalpojumi, kā arī darījumdarbībai draudzīga vide. Publiskās pārvaldes iestādēm jāpārveido administratīvā daļa, jāpārskata un jāpārstrādā pašreizējās procedūras un pakalpojumi un savi dati un pakalpojumi jāatver citām publiskās pārvaldes sistēmām un, ciktāl iespējams, arī uzņēmumiem un pilsoniskajai sabiedrībai.

Šo mērķu sasniegšanā jāizmanto digitalizēšanās pamatinstrumenti. Lai samazinātu digitālo publisko pakalpojumu izstrādes izmaksas un ieviešanas laiku un palielinātu pakalpojumu sadarbību, to izstrādē būtu jābalstās uz kopīgiem un vairākkārt izmantojamiem risinājumiem un pakalpojumiem, kuru pamatā ir saskaņoti standarti un tehniskās specifikācijas. Vienotu izpratni par sadarbību visā Eiropas Savienībā garantē Eiropas sadarbības satvars¹⁷. Šī sadarbība var būt ļoti izdevīga pārrobežu investīciju aspektā.

Norit darbs pie tā, lai dalībvalstu publiskās pārvaldes sistēmām palīdzētu pilnīgi pāriet uz e-iegādi, līgumu reģistru un sadarbību e-parakstu izmantošanu¹⁸. Fokusā ir Eiropas vienotais iepirkuma procedūras dokuments, *e-Certis* un e-rēķini, kā arī saskaņota pieeja nacionālo e-iegādes sistēmu izstrādei, un šajā sakarā mērķis ir panākt, lai ne vēlāk kā 2018. gadā uzņēmumi konkursos par publiskā iepirkuma līgumiem visā Eiropas Savienībā varētu piedalīties elektroniski un ne vēlāk kā 2019. gadā ES publiskās pārvaldes iestādes pieņemtu e-rēķinus.

Visām publiskās pārvaldes sistēmām jāpieliek lielākas pūles, lai attiecībā uz elektroniskām transakcijām iekšējā tirgū ātrāk ieviestos elektroniskās identifikācijas un uzticamības pakalpojumi (*eIDAS*¹⁹ pakalpojumi). Digitālspējīgās darījumdarbības nozarēs (piemēram, banku sektorā, finanšu sektorā, e-komercijā un sadarbīgajā patēriņā) un publiskajā sektorā, konkrētāk, Eiropas e-tiesiskuma portālā, vēl tiks strādāts, lai paātrinātu elektroniskās identifikācijas (e-ID) — arī mobilās identifikācijas — un uzticamības pakalpojumu (it sevišķi e-paraksta, vietņu autentifikācijas un tiešsaistes reģistrētās piegādes pakalpojumu) pārrobežu un starpnozaru izmantošanu. Komisija arī izpētīs, vai ir vajadzība sekmēt attālinātās identifikācijas un drošas autentifikācijas izmantošanu privātklientiem sniegto finanšu pakalpojumu jomā²⁰.

Būtisks sadarbības priekšnoteikums ir dalībvalstu gatavība izmantot atvērtus pakalpojumus un tehniskos elementus (piemēram, e-ID, e-parakstu, e-piegādi un e-rēķinu). Šo pakalpojumu pieejamību pašlaik nodrošina Eiropas infrastruktūras savienošanas instrumenta (EISI) finansējums, taču ir svarīgi to pieejamību un ilgtspēju garantēt arī neatkarīgi no šīs finansēšanas programmas. Tāpēc Komisija pavērs ceļu uz šo pakalpojumu ilgtspēju laikā pēc 2020. gada.

¹⁶ 2015. un 2016. gada izaugsmes apsekojums.

¹⁷ Pārskatītais *EIF* tiks publicēts 2016. gadā.

¹⁸ COM(2015) 192 *final*, <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?qid=1447773803386&uri=CELEX:52015DC0192>.

¹⁹ Regula (ES) Nr. 910/2014.

²⁰ http://ec.europa.eu/finance/consultations/2015/retail-financial-services/index_en.htm.

Darbības Komisija	Iecerētais termiņš
1. dalībvalstīm palīdzēs pilnīgi pāriet uz e-ierikumu un līgumu reģistru izmantošanu	2019
2. paātrinās <i>eIDAS</i> pakalpojumu (tostarp e-ID un e-paraksta) plaāku ievieānos	2016
3. nodrošinās pārrobežu digitālo pakalpojumu infrastruktūras ilgtspēju	2018

Kā izziņots DVT stratēģijā, Komisija plāno līdz 2016. gada beigām nākt klajā ar pārskatītu Eiropas sadarbības satvaru (*EIF*) un atbalstīs tā ievieānu valsts pārvaldes iestādēs ar mērķi stiprināt publisko pakalpojumu sadarbību Eiropas Savienībā.

Vēl jāstrādā pie tā, lai droši panāktu, ka ievieāas esošie Eiropas un starptautiskie standarti un tehniskās specifikācijas, kā arī standarti un specifikācijas, kas tiek izstrādāti saskaņā ar Svarīgāko IKT standartu plānu. Komisija ar dalībvalstīm koordinēs publiskā iepirkuma Eiropas IKT standartu kataloga prototipa izstrādi: tas palīdzēs panākt sadarbību digitālo risinājumu ieguvē, publiskā iepirkuma rīkotāju uzaicinājumos iesniegt piedāvājumus mudinot izmantot kopīgus IKT standartu un profilu kopumus.

Darbības Komisija	Iecerētais termiņš
4. nāks klajā ar pārskatītu Eiropas sadarbības satvaru (<i>EIF</i>) un atbalstīs tā ievieānu valsts pārvaldes iestādēs	2016– 2019
5. koordinēs publiskā iepirkuma Eiropas IKT standartu kataloga prototipa izstrādi	2017

Arī Eiropas Komisija sakarā ar pašas Komisijas digitalizēānos un nolūkā izpildīt ES publiskās pārvaldes iestādēm noteiktos juridiskos pienākumus īsteno vairākas konkrētas darbības.

Pārbaudot esošo iekšējā tirgus tiesību aktu normatīvo atbilstību (*REFIT*) un sagatavojot jaunus priekšlikumus, Komisija īpašu uzmanību veltīs sadarbībai un digitālo tehnoloģiju efektīvas izmantoānas priekšrocībām. Mērķis ir likvidēt procesus, kas bez vajadzības ir sarežģīti, balstās uz papīra dokumentāciju vai dublējas (piemēram, vairāki kontaktpunkti, ziņoānas procesi, datu apmaiņas mehānismi vai sistēmu prasības).

Kas attiecas uz pašas Komisijas digitalizēānos, Komisija savus datus publicēs ES Atvērto datu portālā²¹ (no kurienes tie nokļūs Eiropas Atvērto datu portālā²²), attiecīgos gadījumos kopīgos un atkārtoti izmantos operacionālos pamatelementus, piemēram, Digitālo

²¹ <http://open-data.europa.eu>.

²² <http://data.europa.eu/europeandataportal>.

pakalpojumu infrastruktūras (DPI), un izmantos pārskatīto *EIF*. Tiesīsaistes saziņā ar ārējām ieinteresētajām personām Komisija pakāpeniski ievieš "digitalitāti pēc noklusējuma", izmantojot *eIDAS* pakalpojumus (2018. gadā), e-rēķinus (2018. gadā) un e-ierīkumu (2019. gadā). Lai mazinātu administratīvo slogu, Komisija saziņā ar piegādātājiem un dotāciju saņēmējiem turklāt pakāpeniski ievieš vienreizējas iesniegšanas principu un izskatīs iespēju šo principu attiecināt arī uz citām ieinteresētajām personām. Komisija izvērtēs, kāds iespaids būtu nepārmantošanas principa ieviešanai publiskās pārvaldes iestādēs (nepārmantošanas princips paredz IT sistēmas un tehnoloģijas ik pēc noteikta laika atjaunināt, lai neatpaliktu no vides pastāvīgās mainības un tehnoloģiju attīstības).

<i>Darbības</i>	<i>Iecerētais termiņš</i>
6. Komisija izmantos kopējus pamatelementus, piemēram, EISI DPI, un ievēros <i>EIF</i> . Tā pakāpeniski sāks ievērot tādus principus kā "digitalitāte pēc noklusējuma" un vienreizējas iesniegšanas princips, sāks izmantot e-rēķinus un e-ierīkumu, kā arī izvērtēs nepārmantošanas principa iespējamu ieviešanu.	2016–2019

Ar papildu iniciatīvām varētu censties samazināt administratīvo slogu un palielināt publiskās pārvaldes iestāžu efektivitāti un rezultativitāti — panākot, ka digitālie publiskie pakalpojumi ir balstīti uz vajadzībām un ērti lietojami, vai vienus un tos pašus datus un pakalpojumus izmantojot vairākās publiskās pārvaldes sistēmās (vienlaikus ievērojot datu aizsardzības un privātās dzīves aizsardzības noteikumus).

Ar citām iniciatīvām varētu līdztekus esošajiem kopīgajiem pamatelementiem²³ izstrādāt jaunus, atbalstīt to plašu ieviešanos un pamudināt izmantot mākoņa, datu un skaitļošanas infrastruktūras un tajās dalīties. Ja būtu pieejama atbilstoša infrastruktūra, ar iniciatīvām varētu veicināt arī lielo datu un lietiskā interneta izmantošanu tādās jomās kā datu ziņā intensīvi pakalpojumi un pierādījumos balstīta politikas veidošana, īstenošana un izpildes nodrošināšana. Kopīga mākoņa infrastruktūra, kurā varētu mitināt e-pārvaldes pakalpojumus, varētu palīdzēt gūt ievērojamus apjomradītus ietaupījumus, saīsināt laiku līdz to reālai ieviešanai, kā arī atvērt lietošanai publiskās pārvaldes sistēmu datus un pakalpojumus. Eiropas mākoņdatošanas iniciatīva²⁴ nodrošinās infrastruktūru zinātnes vajadzībām, bet to piedāvās arī publiskās pārvaldes sistēmām, dodot piekļuvi vēl nepieredzētai datu un skaitļošanas jaudai un līdz ar to labākiem pakalpojumiem visos līmeņos (no pašvaldību līmeņa līdz valsts un ES līmenim).

3.2. Pārrobežu mobilitāte ar sadarbspējīgiem digitālajiem publiskajiem pakalpojumiem

ES vienotais tirgus nevar efektīvi funkcionēt bez pārrobežu digitālajiem publiskajiem pakalpojumiem. Šādi pakalpojumi atvieglo piekļuvi tirgiem, palielina uzticēšanos vienotajam tirgum un stimulē konkurenci šajā tirgū. Pārvaldes iestādēm būtu uzņēmumiem jāpalīdz vienotajā tirgū darboties pāri robežām, jāvienkāršo ES darījumdarbības un uzņēmumu tiesību aktos paredzētā piekļuve informācijai un uzņēmumiem jādod iespēja sākt nodarboties ar

²³ Piemēram, e-ID, e-paraksts, e-piegāde, e-rēķini un e-tulkotājs.

²⁴ "Eiropas mākoņdatošanas iniciatīva: konkurētspējīgas datu un zināšanu ekonomikas veidošana Eiropā".

darījumdarbību, paplašināties un darboties citās dalībvalstīs, izmantojot pilncikla publiskos e-pakalpojumus.

Lai virzītos uz šo rīcībpolitisko prioritāšu īstenošanu, šajā rīcības plānā ir iekļautas vairākas konkrētas darbības, kuru mērķis ir radīt darījumdarbībai labvēlīgas pārrobežu publiskās pārvaldes sistēmas un atvieglot iedzīvotāju pārvietošanos.

Pašlaik ar vienoto tirgu saistītā informācija, padomi, problēmu risināšanas mehānismi, kontaktpunkti un procedūras darbojas nevis kā viens vesels, bet gan izkaisīti, nepilnīgi, nepietiekami savienoti un ne vienmēr ērti lietotājiem — gan ES, gan valstu līmenī. Tāpēc lietotājiem ir grūti atrast vajadzīgo informāciju un palīdzību. Tāpēc Komisija ierosinās izveidot vienotu digitālo vārteju, kuras pamatā būs jau esošie portāli, kontaktpunkti un tīkli, paplašinot, uzlabojot un racionalizējot visus informācijas, palīdzības un problēmu risināšanas pakalpojumus, kas vajadzīgi efektīvai pārrobežu darbībai, un dodot lietotājiem iespēju visbiežākās valstu procedūras pilnīgi izpildīt tiesšaistē.

Eiropas e-tiesiskuma portālu Komisija padarīs par vienas pieturas aģentūru, kurā var iegūt informāciju par Eiropas tieslietām un piekļūt tiesu procedūrām dalībvalstīs. 2016. gadā darboties sāks rīki tiešai saziņai starp iedzīvotājiem un tiesām citās dalībvalstīs (*e-CODEX*) un tiks ieviesta Eiropas judikatūras identifikatora (*ECLI*) meklētājprogramma. Turpmāka attīstība noritēs saskaņā ar Eiropas e-tiesiskuma daudzgadu rīcības plānu 2014.–2018. gadam.

Komisija turpinās sadarbībā ar dalībvalstīm izstrādāt obligātu visu dalībvalstu uzņēmējdarbības reģistru starpsavienojumu²⁵, lai, izmantojot Eiropas e-tiesiskuma portālu, varētu piekļūt noteiktai informācijai par dalībvalstīs reģistrētiem uzņēmumiem un nodrošināt, ka visi attiecīgie ES uzņēmējdarbības reģistri var cits ar citu elektroniski sazināties droši un neapdraudēti. Pārredzamība un atjauninātā informācija par uzņēmumiem vairošas uzticēšanos vienotajam tirgum un samazinās slogu uzņēmumiem.

Lai uzlabotu pārredzamību un juridisko noteiktību iekšējā tirgū, Komisija turpinās attīstīt elektronisku maksātspējas reģistru starpsavienojumu²⁶. Regulā 2015/848 noteikts, ka dalībvalstīm savi iekšējie elektroniskie maksātspējas elektroniskie reģistri jāizveido līdz 2018. gadam, savukārt maksātspējas reģistru starpsavienojuma izveide paredzēta 2019. gadā. Tas būs pieejams Eiropas e-tiesiskuma portālā.

Uzlabojot digitālo rīku izmantošanu ar darījumdarbības tiesībām saistītu prasību ievērošanā visā uzņēmuma dzīves ciklā, uzņēmumiem kļūtu pieejami vienkāršāki un mazāk apgrūtināši risinājumi. Līdztekus priekšlikumam par viena dalībnieka sabiedrībām Komisija kādā iniciatīvā (kā minēts Vienotā tirgus stratēģijā) apdomās, kādos vēl citos veidos²⁷ varētu sekmēt digitālo risinājumu izmantošanu visā uzņēmuma dzīves ciklā, it sevišķi tiesšaistes

²⁵ Eiropas Parlamenta un Padomes 2012. gada 13. jūnija Direktīva 2012/17/ES, ar ko Padomes Direktīvu 89/666/EEK un Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2005/56/EK un 2009/101/EK groza attiecībā uz centrālo reģistru, komercreģistru un uzņēmumu reģistru savstarpējo savienojamību (OV L 156, 16.6.2012., 1. lpp.). COM(2015) 192 *final*, <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?qid=1447773803386&uri=CELEX:52015DC0192>.

²⁶ Kā noteikts Regulā (ES) 2015/848 par maksātspējas procedūrām (pārstrādāta redakcija).

²⁷ Tie minēti Komisijas paziņojumā "Vienotā tirgus pilnīgošana — plašākas iespējas cilvēkiem un uzņēmējdarbībai" (COM(2015) 550, 5. lpp.).

reģistrācijas procedūrās un uzņēmuma dokumentu un informācijas²⁸ elektroniskajā aizpildē uzņēmējdarbības reģistros, arī pārrobežu kontekstā.

Lai samazinātu administratīvo slogu — vienu no galvenajiem šķēršļiem, ar kuriem uzņēmumi saskaras, darbojoties pārrobežu līmenī, Komisija ierosinās tiesību aktus, ar kuriem Vienotais elektroniskais reģistrācijas un PVN maksāšanas instruments tiks attiecināts uz uzņēmumiem, kas tiešsaistē patērētājiem pārdod fiziskas preces pāri robežām.

Kā izziņots DVT stratēģijā, 2016. gadā ar dalībvalstu līdzdalību tiks sākts liela mēroga pilotprojekts vienreizējas iesniegšanas principa attiecināšanā uz uzņēmumu un pārvaldes iestāžu saziņu pārrobežu līmenī.

Turklāt Komisija izveidos vienotu Eiropas kontaktpunktu, kas būs paredzēts vienreizējas iesniegšanas principa piemērošanai ziņošanai jūras transporta jomā. Plašākā kontekstā Komisija strādā pie visu transporta veidu transporta dokumentu digitalizācijas un cenšas panākt, lai publiskās iestādes tos pieņemtu.

<i>Darbības</i> Komisija	<i>Iecerētais termiņš</i>
7. iesniegs priekšlikumu par vienotu digitālo vārteju	2017
8. padarīs Eiropas e-tiesiskuma portālu par vienas pieturas aģentūru, kurā var iegūt informāciju par Eiropas tieslietām	2016
9. sadarbībā ar dalībvalstīm izveidos obligātu visu dalībvalstu uzņēmējdarbības reģistru starpsavienojumu	2017
10. vēl tālāk attīstīs elektronisku maksātspējas reģistru starpsavienojumu	2019
11. nāks klajā ar iniciatīvu, kas sekmētu digitālu risinājumu izmantošanu visā uzņēmuma dzīves ciklā	2017
12. nāks klajā ar priekšlikumu tiesību aktam, ar ko paplašinātu Vienoto elektronisko reģistrācijas un PVN maksāšanas instrumentu	2016
13. sāks pilotprojektu par vienreizējas iesniegšanas principa piemērošanu darījumdarbībai	2016
14. izveidos vienotu kontaktpunktu ziņošanai jūras transporta nozarē un digitalizēs transporta dokumentus	2018

Atbalstot iedzīvotāju pārrobežu mobilitāti, Komisija izveidos sociālā nodrošinājuma informācijas elektronisko apmaiņu (*EESSI*), darot iespējamu starpsavienojumu starp sociālās nodrošināšanas iestādēm elektronisko datu apmaiņai starp 32 valstīm²⁹. *EESSI* mērķis ir

²⁸ Sk. arī COM(2015) 550, 5. lpp.

²⁹ 28 Eiropas Savienības (ES) dalībvalstis, Šveice un trīs Eiropas Ekonomikas zonas (EEZ) valstis — Norvēģija, Islande un Lihtenšteina.

stiprināt iedzīvotāju tiesību aizsardzību, nodrošinot apmaiņu ar personas sociālā nodrošinājuma informāciju starp ES dalībvalstu kompetentajām pārvaldes iestādēm.

Komisija turpinās attīstīt Eiropas darba mobilitātes portālu *EURES*, piedāvājot vairāk pakalpojumu darba meklētājiem un darba devējiem un palielinot integrāciju starp publisko nodarbinātības dienestu sistēmām un portālu, arī apmainoties ar darba meklētāju profiliem (CV)³⁰. Tas veicinās darba meklētāju mobilitāti Eiropas Savienībā.

Komisija atbalstīs dalībvalstis tādu e-veselības pakalpojumu izstrādē, kas cita starpā ļaus pārrobežu līmenī apmainīties ar e-receptēm, balstoties uz e-veselības tīkla pieņemtajām e-recepšu vadlīnijām³¹, kā arī telemedicīnas un teleuzraudzības risinājumu izstrādē, it sevišķi tālab, lai Eiropas references tīkli varētu sekmīgi nodrošināt ārstēšanu³². Tā turklāt e-veselības tīklam palīdzēs izstrādāt ziņojumu un vadlīnijas par iedzīvotāju elektronisko piekļuvi saviem veselības datiem.

Darbības Komisija	Iecerētais termiņš
15. pabeigs sociālā nodrošinājuma informācijas elektroniskās apmaiņas izveidi	2019
16. pilnveidos Eiropas darba mobilitātes portālu <i>EURES</i>	2017
17. atbalstīs dalībvalstis pārrobežu e-veselības pakalpojumu izstrādē	2016– 2018

Turpmākās saskaņā ar šo prioritāti ierosinātās iniciatīvas varētu būt orientētas uz netraucētiem pārrobežu pakalpojumiem, kas attiecas uz svarīgiem iedzīvotāju dzīves notikumiem (piemēram, darbavietas maiņu, pārcelšanos vai apprecēšanos), bet uzņēmumiem palīdz sākt darījumdarbību, paplašināties un darboties citās dalībvalstīs. Vēl citās šajā prioritātē paredzētajās iniciatīvās varētu pievērsties citu dalībvalstu iedzīvotājiem un uzņēmumiem jau piedāvāto e-pārvaldes pakalpojumu kvalitātes uzlabošanai.

3.3. Atvieglot digitālo saskarsmi starp pārvaldes iestādēm un iedzīvotājiem/uzņēmumiem, panākot augstas kvalitātes publiskos pakalpojumus

Jaunā digitālā vide paver iespējas atvieglot iedzīvotāju, uzņēmumu un nevalstisko organizāciju saskarsmi ar publiskās pārvaldes iestādēm. Kvalitatīvi publiskie pakalpojumi pozitīvi ietekmē konkurētspēju un palīdz investoriem izvēlēties, kur investēt. Jaunākās ziņas liecina, ka ir daudzsoļošanas izredzes šādus kvalitatīvus publiskos pakalpojumus nodrošināt, pastiprinot uzņēmumu un iedzīvotāju, kā arī pētnieku iesaisti to izstrādē un sniegšanā, kā arī lūdzot vajadzības gadījumā ieteikt uzlabojumus. Tā var vēl samazināt birokrātiju, atvieglot pakalpojumu izmantošanu un samazināt to sniegšanas izmaksas.

Turklāt, publiskā sektora datus un pakalpojumus atverot un dodot trešām personām iespēju tos izmantot ar nosacījumu, ka tās pienācīgi ievēro uzticamības un drošības principu,

³⁰ *EURES* mērķis ir sniegt informāciju, padomus un darbā pieņemšanas/norīkošanas (darba biržas) pakalpojumus darba ņēmējiem un darba devējiem, kā arī jebkurām citām personām, kas vēlas gūt labumu no personu brīvas pārvietošanās principa.

³¹ Vadlīnijas par recepšu datu kopu elektroniskai apmaiņai saskaņā ar Pārrobežu direktīvu (Direktīvu 2011/24/ES).

³² Saskaņā ar Direktīvas 2011/24/ES 12. pantu par pacientu tiesību piemērošanu pārrobežu veselības aprūpē.

publiskās pārvaldes iestādes var radīt jaunas iespējas palielināt zināšanu ieguvu, izaugsmi un nodarbinātību. Atverot savus datus, publiskās pārvaldes iestādes sekmē pārredzamību un pārskatatbildību, reizē tuvinoties iedzīvotājiem.

Nemot vērā šīs rīcībpolitiskās prioritātes, Komisija ES iedzīvotājiem un uzņēmumiem sniegs kvalitatīvus, piekļūstamus tiešsaistes pakalpojumus, Komisijas pārvaldītās vietnes pārveidojot tematiskā, uz lietotāju orientētā tīmekļvietā. Tādējādi — ar aktuālu, saskanīgu un izmaksefektīvu tīmekļvietu — būtiski mainīsies Komisijas tiešsaistes saskarsme ar iedzīvotājiem. Tā palielināsies pārredzamība, turklāt iedzīvotāji un uzņēmumi varēs vieglāk iesaistīties un līdzdarboties ES programmās un politikas veidošanā.

Lai atvieglotu iedzīvotāju saskarsmi ar publiskās pārvaldes iestādēm, Komisija izvērtēs iespēju iedzīvotāju labā vienreizējas iesniegšanas principu piemērot pārrobežu kontekstā, pienācīgi ievērojot tiesisko regulējumu, kas attiecas uz personas datu un privātās dzīves aizsardzību.

Eiropas mākoņdatošanas iniciatīvas³³ ietvaros Komisija izveidos platformu, kurā publiskās pārvaldes iestādes varēs atvērt savus datus un pakalpojumus, — ES bāzi "Pārvalde kā pakalpojums" (*GaaS*).

Uzņēmumi un iedzīvotāji aizvien uzstājīgāk vēlas saņemt piekļuvi kvalitatīviem, sadarbībspējīgiem un atkārtoti izmantojamiem datiem, lai varētu sniegt jaunus pakalpojumus, it sevišķi telpisko datu jomā. Telpisko datu izmantošana pilsētvides, zemes izmantošanas, satiksmes plānošanai un zinātniskiem nolūkiem var atraisīt jaunas inovācijas, kas apmierina sabiedrības vajadzības, piemēram, samazina negatīvo ietekmi uz vidi. Šajā sakarā Komisija atbalstīs tādu galalietotāju programmu — arī īpašu ES līmeņa programmu — izstrādi, ar kurām no iedzīvotājiem un uzņēmumiem varētu efektīvāk vākt datus, kas sniegti telpisko datu infrastruktūrā (*INSPIRE*) un vajadzīgi ES līmeņa politikas veidošanai un īstenošanai, it sevišķi ziņošanas un izpildes veicināšanai³⁴. Tas palīdzēs politikas veidošanā vairāk balstīties uz pierādījumiem un vadīt tos e-pārvaldes procesus, kuros ir vajadzīgi kvalitatīvi telpiskie dati (piemēram, kadastrī, kartes, adreses, ziņas par ēkām, aizsargājamām teritorijām, dabas apdraudējuma zonām utt.).

<i>Darbības</i> Komisija	<i>Iecerētais termiņš</i>
18. izvērtēs iespēju vienreizējas iesniegšanas principu piemērot pārrobežu kontekstā	2019
19. paātrinās <i>INSPIRE</i> direktīvas datu infrastruktūras ieviešanu un ieviešanos	2016– 2020
20. savas vietnes pārveidos tā, lai sekmētu iedzīvotāju un uzņēmumu iesaisti un līdzdalību ES programmās un politikas veidošanā	2018

³³ "Eiropas mākoņdatošanas iniciatīva: konkurētspējīgas datu un zināšanu ekonomikas veidošana Eiropā".

³⁴ Eiropas Parlamenta un Padomes 2007. gada 14. marta Direktīva 2007/2/EK, ar ko izveido Telpiskās informācijas infrastruktūru Eiropas Kopienā (*INSPIRE*), OV L 108, 25.4.2007., 1. lpp. (Ziņojums drīzumā būs pieejams šajā vietnē: <http://inspire.ec.europa.eu/>)

Turpmākajām saskaņā ar šo prioritāti ierosinātajām iniciatīvām vajadzētu palīdzēt iedzīvotājus, uzņēmumus un pilsonisko sabiedrību iesaistīt sadarbībā balstītā publisko pakalpojumu izstrādē, izveidē un sniegšanā un atvieglot saskarsmi starp publiskās pārvaldes iestādēm un uzņēmumiem un iedzīvotājiem. Citas iniciatīvas varētu ietvert datu vākšanu no dažādiem avotiem un to, ka citas personas (no publiskā vai privātā sektora) publiskā sektora datus un pakalpojumus varētu atkalizmantot jaunu, inovatīvu pakalpojumu izveidē. Iniciatīvas var būt orientētas arī uz publiskās pārvaldes pārredzamības uzlabošanu, jo paredzams, ka sadarbība ar ieinteresētajām personām un to līdzdalība arī palielinās pārskatatbildību un uzticību un sašaurinās korupcijas iespējas.

4. RĪCĪBAS PLĀNA ĪSTENOŠANA

Šis rīcības plāns ietver pasākumus, kas sākami 2016. un 2017. gadā. Lai sasniegtu mērķus, kas izvirzīti katrā no minētajām politikas prioritātēm, un pielāgotos strauji mainīgajai tehnoloģiskajai videi, var būt jāveic vēl citi pasākumi.

Lai īstenotu ES tiesību aktus vai ierosinātu kopīgu rīcību, Komisija var ierosināt jaunus pasākumus. Saskaņā ar e-pārvaldes rīcības plānu īstenojamus pasākumus interaktīvā digitālās iesaistes platformā var ierosināt arī ieinteresētās personas (tostarp dalībvalstu grupa), it sevišķi attiecībā uz dažādiem svarīgiem dzīves notikumiem.

Komisija turklāt izveidos un vadīs E-pārvaldes rīcības plāna valdi, kuras sastāvā būs par nacionālajām e-pārvaldes stratēģijām atbildīgie dalībvalstu pārstāvji. Valde būs atbildīga par rīcības plāna (bet ne atsevišķo rīcības plāna pasākumu) vadību, it sevišķi par jaunapzinātu pasākumu novērtēšanu un izraudzīšanos visā rīcības plāna darbības laikā un par rīcības plāna pasākumu efektīvu īstenošanu un uzraudzību. Ja ierosinātā pasākuma ietvaros tiks izstrādāta Komisijas iniciatīva, uz to attieksies labāka regulējuma prasības³⁵.

Šajā e-pārvaldes rīcības plānā ierosināto pasākumu īstenošana būs iespējama tikai ar Komisijas un dalībvalstu kopīgu apņēmību un kopīgu atbildību visos pārvaldes līmeņos.

³⁵ Atbilstoši Komisijas Labāka regulējuma pamatnostādņem (SWD(2015) 111).